

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Nieminen, I., Aikasalo, A. & Kaljadin, J. (2021) Perheinfo-portaali – tukee ja ohjaa. Kätilölehti, 2021:1, s. 42-43.

PERHEINFO-PORTAALI tukee ja ohjaa

Tampereen ammattikorkeakoulun vetämässä Niitty-hankkeessa kehitettiin yhdessä maahanmuuttajien kanssa maahanmuuttajavanhemmille suunnattu vertaisohjattu perhevalmennusmalli. Osana hanketta syntyi raskausaikaan, synnytykseen, pikkuvauva-arkeen ja vanhemmuuteen sekä parisuhteeseen keskittyvä Perheinfo-aineistoportaali, jonka aineistot ovat vapaasti kaikkien saatavilla.

TEKSTI Irmeli Nieminen, Anna Aikasalo ja Jasmin Kaljadin

Kirjoittajat:

Irmeli Nieminen,
projektipäällikkö
Niitty-hank-
keessa ja lehtori
TAMKissa

Anna Aikasalo,
asiantuntija Niit-
ty-hankkeessa ja
lehtori TAMKissa

Jasmin Kaljadin,
asiantuntija Niit-
ty-hankkeessa
ja terveydenhoi-
taja Tampereen
kaupungilla

Kolmivuotisen Niitty-hankkeen tavoitteena oli tukea maahanmuuttajaperheitä raskauden aikana, lapsen hoidossa ja sekä vanhemmuudessa ja parisuhdeasioissa. Hankkeen päätoteuttaja oli Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK) ja hankekumppani Tampereen kaupunki. Yhteistyötä tehtiin niin TAYS:n kuin kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Hankkeen päärahoittaja oli Sisäministeriön hallinnoima Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF). Hanke päättyi vuoden 2020 lopussa.

Niitty-hankkeessa kehitetty vertaisohjattu perhevalmennusmalli kolmansista maista tulleille asiakkaille alkaa raskausaikana ja jatkuu vauvaperheeseen asti. Malli muuntuu erilaisiin tarpeisiin, mutta ryhmätoimintaa järjestettäessä ammattilaisen työparina on maahanmuuttajataustainen vertaisohjaaja. Kehitetystä valmennusmallista toimintaa ohjaavat perheiden yksilölliset tarpeet, vertaistuki ja ajatusten jakamisen mahdollistaminen.

Monikielistä materiaalia perhevalmennuksiin

Hankkeessa oli tarkoitus myös tuottaa perhevalmennuksen tueksi erimuotoista ohjausaineistoa, joka lopulta päädyttiin kokoamaan erilliseksi Perheinfo-aineistoportaaliksi.

Aineistoportaalista löytyy raskausaikaan, synnytykseen, pikkuvauva-arkeen ja vanhemmuuteen sekä parisuhteeseen liittyviä ohjauslehtisiä, kuvakortteja, animaatioita ja videoita. Osa aineistosta on käännetty englanniksi, arabiaksi, persiaksi ja somaliksi. Lisäksi ammattilaisten osiassa on muun muassa työvälineitä ohjaustyöhön sekä virtuaaliperhevalmennusvideot eri kielille puhuttuna.

Perhevalmennusmallin pilotointi

Kehitettyä perhevalmennusmallia pilotoitiin eri tavoin. Keskeistä kaikessa ryhmätoiminnassa oli, että ammattilaisen työparina toimi aiemmin maahan muuttanut vertaisohjaaja.

Lasta odottavien perheiden perhevalmennusryhmiä kokeiltiin perinteisinä ryhmätilanteina sekä ennakotehtäviä sisältävinä virtuaaliperhevalmennuksina. Kaksi ”perinteistä” ryhmää kokoontui kolme kertaa viikon välein. Ne saivat hyvää palautetta ja osallistujat sitoutuivat niihin hyvin, mutta keskustelulle jäi melko vähän tilaa.

Keskustelun niukkuuteen liittyvä palaute sekä kevään 2020 koronarajoitukset saivat aikaan sysäyksen kehittää perhevalmennusta vastaamaan vielä paremmin maahanmuuttajien tarpeita. Hankkeessa päädyttiin tuottamaan perhevalmennuksen asiiasältö videoina ja kokeiltiin käänteisen oppimisen ideaa perhevalmennuksessa. Virtuaaliperhevalmennus sisältää kuusi videota synnytykseen, lapsen hoitoon ja vanhemmuuteen liittyen. Videot sisältävät havainnollistavaa ohjausaineistoa suomeksi ja videot on puhuttu lisäksi englanniksi, arabiaksi, dariksi, persiaksi ja somaliksi. Perhevalmennusvideot sopivat myös lukutaidottomille maahanmuuttajille.

Virtuaaliperhevalmennuspilotissa asiakkaat katsoivat videot ensin kotona ja sen jälkeen kahdessa etäryhmätilanteessa keskusteltiin sovitusta aiheista. Ryhmäläiset kokivat järjestämistavan mielekkäänä ja kokivat saaneensa ryhmässä vertaistukea. Osa olisi kuitenkin halunnut tavata kasvokkain ja näin saada enemmän vertaistukea ja käytännön harjoittelua, esimerkiksi imetyksen-

noista. Ryhmäläiset kokivat vertaisohjaajan läsnäolon merkityksellisenä.

Myös pikkulapsiperheiden vertaisryhmiä pilotoitiin. Viisi ryhmää kokoontui kerran viikossa noin seitsemän viikon ajan. Ryhmissä tutustuttiin eri kulttuurisiin ja saatiin vertaistukea pikkulapsiperhearkeen. Aihepiirit vaihtelivat ryhmäläisten toiveiden mukaisesti.

Tavoitteena tukea

Hankkeessa tuotetussa perhevalmennusmallissa yhtenä tavoitteena on tukea maahanmuuttajaperheitä raskaudessa ja synnytyksessä. Maahanmuuttajien osallistuminen ryhmätoimintaan, vertaisohjaajan panos monikulttuurisissa ryhmissä sekä virtuaaliseen perhevalmennukseen kuuluvat tietopohjaiset videot ovat kaikki esimerkkejä keinoista valmentaa maahanmuuttajataustaisia perheitä synnyttämään Suomessa turvallisilla mielin. Toiminta on näin myös perhelähtöistä ja tarjottu tuki vastaa paremmin juuri kyseisen perheen tai kokoontuneen ryhmän jäsenten tarpeita. Etukäteen katsotuista perhevalmennusvideoista saadaan tietoa perhevalmennuksen aiheista, ja tapaamisessa voidaan keskittyä kertaamaan vaikeita tai epäselviä

asioita. Tarvittaessa perheet voivat katsoa videoita useaan kertaan omien aikataulujen ja tarpeiden mukaisesti.

Hankkeessa tuotetut aineistot sopivat asiakkaiden ohjaukseen myös pienemmällä paikkakunnilla. Pienemmissä kunnissa maahanmuuttajataustaista asiakasta voi ohjata katsomaan videoita itsenäisesti ja neuvolan työntekijä voi vastaanotolla palata asiakkaan toivomiin aiheisiin. Kaikki aineisto on vapaasti käytettävissä.

Synnytykseen maahanmuuttajaperheet tulevat monesti ilman tulkkia. Synnytykseen liittyen aineistoportaalista löytyy muun muassa sektioon ja synnytyksen kivunlievitykseen liittyvät kuvakortit, eri kielille tekstitettyt videot synnyttämään lähtemisestä, synnytyksen kivunlievityksestä sekä siitä, mitä sairaalassa tapahtuu synnytyksen jälkeen, ja kivunlievitykseen liittyvä ohjauslehtinen. Varhaiseen vuorovaikutukseen ja imetyksen ohjaukseen löytyy myös eri kielille käännettyä ohjausaineistoa. ●

Perheinfo-aineistoportaali löytyy osoitteesta:
sites.tuni.fi/perheinfo

Niitty-hankkeessa tuotettu perhevalmennusmalli kaaviona.